

Verenigde Protestantse Kerk Leuven – Meditatie 14/02

Meditaties: Deze meditatie staat ook online op https://youtu.be/8fo7sB_zqIE

Geloof en volharding

Meditatie door Frank Pouliart, Zandpoortkerk, Mechelen-Zuid

Intro: Menuet in G, Johann Sebastian Bach

Welkom en bemoediging

Welkom op deze onlinedienst op de zesde en laatste zondag na Epifanie. De omstandigheden laten ons nog steeds niet toe om op zinnige wijze samen te komen in onze kerken. Wij zijn gelukkig, dankbaar en hoopvol dat de tegenwoordig roemruchte cijfers een licht dalende trend hebben en de vaccinatiecampagne langzaam van de grond komt. Inmiddels zijn we blij dat wij via elektronische weg verbonden kunnen zijn met de gemeenten van Leuven, Mechelen-Noord en Zuid, en Vilvoorde.

In deze dienst gaan we het hebben over geloof en volharding.

Maar laat het ons eerst even stil maken in ons hart.....

Onze hulp is in de naam van de Eeuwige,
die hemel en aarde gemaakt heeft,
die trouw houdt, en nooit laat varen wat Zijn hand begon.

Genade en vrede van zij ons allen van God onze Vader,
door de Heer Jezus Christus zijn Zoon,
in gemeenschap met de Heilige Geest. Amen.

Kyrie-gebed

Laat wij ons verootmoedigen.

Wij danken u om Uw schepping, Heer. Vergeef ons dat wij zo slecht met haar omgaan.

Wij danken u voor wat de aarde ons aan grond- en voedingsstoffen geeft.

Vergeef ons dat wij elk jaar opnieuw ruim twee keer haar opbrengst opgebruiken dan dat ze op een jaar kan geven.

Wij danken u voor de vrije wil die u ons gegeven hebt.

Vergeef ons dat wij die vrije wil zo vaak misbruiken om onze medemensen ermee te benadelen.

Help ons de weg te volgen die Uw zoon ons toonde.

Gezongen Kyrie: uit het Requiem van John Rutter (1985)

Glorialied: LvdK 400, Zonnelied van Sint Franciscus, 1-8

(Uit de oecumenische viering Mechelen tgv Bidweek voor de Eenheid der Christenen, 17 januari 2021)

1. Almachtige, verheven Heer, halleluja,
aan U behoort de lof en eer, halleluja.
Wie kan U loven als Gij zijt, halleluja,
wij zegenen uw heerlijkheid, halleluja.
Halleluja, halleluja, halleluja.

2. Geloofd om gans uw creatuur, halleluja!
Ten eerste om dat blinkend vuur, halleluja,
die warme schitterende bron, halleluja,
de heer des hemels, broeder zon, halleluja.
Halleluja, halleluja, halleluja.

3. Hij is zo heerlijk in zijn pracht, halleluja,
verdrijft zo stralende de nacht, halleluja,
en geeft ons dag aan dag zijn licht, halleluja,
als afglans van uw aangezicht, halleluja.
Halleluja, halleluja, halleluja.

4. Lof zij U Heer om zuster maan, halleluja,
om al de sterren die er staan, halleluja.
Zij tintelen in klare pracht, halleluja,
als edelstenen in de nacht, halleluja.
Halleluja, halleluja, halleluja.

Verenigde Protestantse Kerk Leuven – Meditatie 14/02

5. Geloofd zijt Gij om broeder wind, halleluja,
om lucht en wolken welgezind, halleluja,
daar Gij met alle wind en weer, halleluja,
uw scheps'len onderhoudt o Heer, halleluja.
Halleluja, halleluja, halleluja.

6. Voor zuster water danken wij, halleluja.
Hoe nederig en trouw is zij, halleluja,
als zij ons dient hoe kuis en goed, halleluja,
hoe kostbaar in haar overvloed, halleluja.
Halleluja, halleluja, halleluja.

7. Lof zij U Heer om broeder vuur, halleluja,
die ons verlicht in 't nacht'lijk uur, halleluja,
die zo robuust en vrolijk is, halleluja,
zo dapper in de duisternis, halleluja.
Halleluja, halleluja, halleluja.

8. Geloofd om moeder aarde, Heer, halleluja,
ons leven staat in haar beheer, halleluja,
zij geeft ons vruchten zonder tal, halleluja,
en bonte bloemen overal, halleluja.
Halleluja, halleluja, halleluja.

Evangelielezing: Marcus 1:40-45

⁴⁰Er kwam iemand naar hem toe die aan huidvraat leed; hij smeekte hem om hulp en zei, terwijl hij op zijn knieën viel: 'Als u wilt, kunt u mij rein maken.'⁴¹Jezus kreeg medelijden, stak zijn hand uit, raakte hem aan en zei: 'Ik wil het, word rein.'⁴²En meteen verdween zijn huidvraat en hij was rein.

⁴³Jezus stuurde hem weg met de ernstige waarschuwing: ⁴⁴'Denk erom dat u tegen niemand iets zegt, maar ga u aan de priester laten zien en breng het reinigingsoffer dat Mozes heeft voorgeschreven, als getuigenis voor de mensen.'⁴⁵Maar toen de man vertrokken was, ging hij overal breeduit rondvertellen wat er gebeurd was, met als gevolg dat Jezus niet langer openlijk in een stad kon verschijnen, maar op eenzame plaatsen buiten de steden moest blijven. Toch bleven de mensen van alle kanten naar hem toe komen.

Lied: Jésus le Christ (Taizé)

(Uit de oecumenische viering Mechelen tgv Bidweek voor de Eenheid der Christenen, 17 januari 2021)

Jezus, U bent het licht in ons leven,
Laat nimmer toe dat het duister tot mij spreekt.
Jezus, U bent het licht in ons leven,
Open mij voor Uw liefde, o Heer.

Jésus le Christ, lumière intérieure
Ne laisse pas les ténèbres me parler
Jésus le Christ, lumière intérieure
Donne-moi d'accueillir ton amour

Overweging

Beste vrienden,

Ik ga even terug naar het laatste jaar van mijn middelbare schooltijd, die ik doorbracht op het Koninklijk Atheneum van Mechelen.

Op zekere ochtend kwamen we binnen in ons leslokaal waar we Frans kregen. Onze leraar, die bekend stond als een overtuigd atheïst was er nog niet, maar op het bord stond in zijn kenmerkend handschrift: "Dieu est mort" getekend: F. Nietzsche.

Eén van mijn medeleerlingen, wiens ouders en hijzelf het Licht hadden gezien voelde zich danig aangevallen. Hij nam een stuk krijt en schreef onder de tekst van de leraar: "Nietzsche est mort", getekend: Dieu.

Op dat moment kwam de leraar binnen. Zoals wel vaker gebeurde, werd het geen saaie les Frans, want het liefste wat "de Swa" – zo noemde de hele school hem – deed, was discussiëren over maatschappelijke thema's, en dat in het Frans, en dat steeds met respect voor eenieders mening. Ik ben hem nog steeds dankbaar voor deze gesprekken, want ze hebben bijgedragen tot mijn goede kennis van de tweede landstaal.

De Swa, die zijn leerlingen zeer goed kende, wist direct wie het antwoord op het bord had geschreven. De betrokken leerling, laat ik hem Jan noemen, argumenteerde dat hij niet kon geloven dat er "niets" was. Bovendien liet hij fijntjes weten dat het citaat van Nietzsche fout wordt gebruikt.

Verenigde Protestantse Kerk Leuven – Meditatie 14/02

De filosoof was trouwens in de tijd dat hij deze woorden schreef zelf geen atheïst; hij wilde enkel stellen dat het de mens zelf en zijn instituties was die God hadden kapotgemaakt. Hoe dan ook, Jan week niet af van zijn onvoorwaardelijk geloof.

Dit verhaal kwam plots naar boven toen ik bezig was met de voorbereiding van deze overdenking, omdat er twee dingen in samenkwamen.

1. De woorden van Nietschze zijn in de loop der tijden fout gebruikt. Hetzelfde overkwam Maarten Luther. Hij wilde een kerkhervorming, geen scheuring. Bij Nietschze ging het ook en vooral om een aanklacht tegen de kerkelijke instanties.
2. Het onvoorwaardelijke geloof van mijn schoolkameraad Jan. Dat was niet evident in 1968. In die tijd was hij een vreemde eend in de bijt, zeker in een progressieve school als het atheneum van Mechelen. Eigenlijk was hij een beetje uitgesloten ten aanzien van de andere leerlingen. Op dat vlak zou je hem een klein beetje kunnen vergelijken met de hoofdpersoon in het evangelie van vandaag. Want ondanks alle tegenstand en het feit niet meer als “vol” aanzien te worden, heeft hij volgehouden en is hij bij zijn evangelisch-christelijke overtuiging en beleving gebleven.

Gaan we terug naar de man met huidvraat, melaatsheid, lepra. De mensen wilden hem nu al niet meer aanraken uit schrik van besmetting. Als hij in de buurt van andere mensen kwam, moest hij zijn aanwezigheid met een ratel kenbaar maken. Hij wist dat hij steeds meer zou worden uitgesloten uit de maatschappij, al naargelang zijn ziekte zou voortschrijden. De uitsluiting was niet alleen een veiligheidsmaatregel, maar het was handelen volgens de wet van Mozes, die stelde dat mensen met melaatsheid moesten gemeden worden. In de jaren 80 van de vorige eeuw werden vaak mensen besmet met HIV ook uitgesloten. Ondanks het feit dat het bewezen was dat je alleen besmet kon worden via onbeschermd seksuele contacten, werd op een bepaald moment zelfs geopperd om mensen met HIV in kampen te steken. Het feit dat in het begin de meeste slachtoffers homoseksueel waren, die sowieso al met een scheef oog bekeken werden, deed er geen goed aan.

Terug naar ons verhaal. Zo bewust van het lot dat hem te wachten staat, besluit de melaatse niet bij de pakken te blijven neerzitten. Hij hoorde van een wandelende prediker die met enkele leerlingen stad en land afliep en een verfrissende kijk op geloof en maatschappij verkondigde. Laatst was hij nog in Kaférnaum geweest, en had daar vele mensen genezen, zo gingen de berichten. De melaatse wilde niet uitgestoten worden. En hij was ervan overtuigd dat Jezus hem zou genezen. Geheel tegen de regels en wetten in benaderde hij Jezus. Hij vroeg hem niet expliciet om zijn genezing, nee, hij zei: ‘Heer, ik weet dat als u wil, u mij kan genezen’. Daarop raakte Jezus hem aan, en genas hij volgens Marcus terstond.

Voor de eerste lezers van Marcus was dat nogal wat. Het was zelfs schokkend. Net zoals de beelden van lady Diana die er 40 jaar geleden niet voor terugschrok om aidslijders fysiek aan te raken.

Heeft de onmiddellijke genezing van de melaatse wérkelijk plaatsgehad, net zoals de genezing van lammen en blinden waarvan sprake in de evangeliën? Het is een vraag waar door de eeuwen heen al veel is over gediscussieerd. In bepaalde christelijke denominaties

Verenigde Protestantse Kerk Leuven – Meditatie 14/02

zal het antwoord volmondig “ja” zijn. En atheïsten beschouwen deze verhalen als complete flauwekul.

Volgens mij is de vraagstelling naast de kwestie en gaat ze voorbij aan de ware blijde boodschap die in dit stuk, en bij uitbreiding in het gehele nieuwe testament, aan ons wordt gebracht.

Jezus kiest steeds de zijde van de vertrapten, de verdrukten, de uitgesloten en de uitgestotenen. Dat maakte hem zo populair bij het “gewone” volk, dat zijn lot lijdzaam moest ondergaan. Hij heeft zijn eigenzinnigheid en zijn boodschap met de dood moeten bekopen. Vanaf aanstaande woensdag herdenken wij de tijd waarin het establishment middelen zoekt om hem monddood te maken, wat uiteindelijk leidde tot zijn schijnproces en kruisiging. Door de macht van God is hij volgens de oude boeken weer opgestaan en werd hij een voorbeeld dat tot de dag van vandaag, iedere week opnieuw, in ontelbare kerken over de hele wereld wordt doorverteld.

En telkens weer opnieuw staan er mensen op om te ageren op onrechtvaardigheid, tegen alle bedreigingen van de machthebbers in.

Dàt is de kracht van de boodschap van Jezus. Ik hoorde onlangs in een onlinekerkdienst een vraag aan de jongeren die een virtuele kindernevendienst konden volgen thuis: ‘stel dat Jezus vandaag zou leven, hoeveel volgers zou hij dan hebben?’ Een goeie vraag op deze Valentijnsdag, waar je vooral in Amerika kaarten stuurt naar alle mensen die je nauw aan het hart liggen. De postdiensten zouden hun handen vol hebben.

Moge het u allen goed gaan de komende week.
Amen.

Orgelspel: Georg Philipp Telemann, Vater Unser Im Himmelreich

Voorbeden

Laat ons danken en bidden

Gij, die onze genezende hand reikt in Jezus, onze broeder;
Geef dat ook wij aan niemand voorbijgaan,
maar metterdaad vrede stichten in ons doen en spreken.

Laat ons een helpende hand zijn voor eenieder die wij kunnen helpen

- Boodschappen doen voor je oude burens
- Vrijwilliger zijn in een vaccinatiecentrum
- zwerfafval verzamelen in je buurt
- voor je mening uitkomen als je onrecht ziet gebeuren.

Wees met uw wereld en breng ons tot bezinning nu wij de veertigdagentijd ingaan.

In een moment van stilte brengen wij alles bij u
dat we aan een ander niet kunnen of willen uitspreken.

...

Wij bidden het gebed dat uw Zoon ons heeft gegeven:

Onze Vader, die in de hemel zijt
Uw naam worde geheiligd

Verenigde Protestantse Kerk Leuven – Meditatie 14/02

Uw koninkrijk kome
Uw wil geschiede op aarde als in de hemel
Geef ons heden ons dagelijks brood
En vergeef ons onze schulden
zoals wij vergeven aan onze schuldenaren
En leid ons niet in verzoeking
Maar verlos ons van den boze
Want van u is het koninkrijk
en de kracht en de heerlijkheid
In eeuwigheid. Amen.

Slotlied: De Heer richt op zijn berg een maaltijd aan (NLB 762)

1. De Heer richt op zijn berg een maaltijd aan van spijs en merg, van uitgelezen wijnen, van heind' en ver zal men aan tafel gaan, de Heer is gul en goed voor al de zijnen.
2. Gezuiverd en belegen is de wijn, zo rood als bloed, gerijpt tot heil en zegen; op deze berg zal 't feestlijk toeven zijn, hier leidt de Heer ons heen langs alle wegen.
3. Op deze berg neemt Hij de sluier weg, waar alle volkeren mee zijn omwonden; de duisternis zal worden afgelegd, geheimen opgeklaard, boeien ontbonden.
4. Wij treden aan het ontoegank'lijk licht, wij volkeren, wij heidenen, wij mensen; wij zien het leven zelf in het gezicht. God haalt ons thuis van achter alle grenzen.
5. En Hij, het leven zelf, verslindt de dood tot overwinning; en van alle ogen wist Hij de tranen af. Het ochtendrood gaat stralend op, een opgang uit den hoge.
6. Dit zeiden zijn profeten in zijn geest: de bankring van de dood zal zijn gebroken, de smaad van Israël wordt uitgewist; zo zal het gaan, want zo heeft Hij gesproken.

Zegenbede

Wij mogen hiervandaan gaan, ieder naar zijn werk, taak of bezigheid, met ons meedragend de zegen van de Eeuwige.

De Ene zegene ons en behoede ons; de Ene doe zijn aangezicht over ons lichten en zij ons genadig; de Eeuwige verheffe zijn aangezicht over ons en geve ons vrede.

Amen.